

Από το περιοδικό *LIFO* (Πέμπτη 19 Απριλίου 2007)

ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Το «άκρον της πόλεως», ύψιστο προνόμιο.

Για τη Μαριάννα Κορομηλά η καθημερινή θέαση της Ακρόπολης από το σπίτι της στο Παγκράτι όχι μόνο δεν είναι βαρετή, αλλά μια εξαιρετικά γόνιμη λειτουργία.

Από την Μαριάννα Κορομηλά

Σπίτι στο Παγκράτι, την κατεξοχήν αστική συνοικία του αντιαστικού *άστεως* - της δικής μου χαμένης Πατρίδας. Διαμέρισμα με απίστευτη θέα στην Ακρόπολη, όπως εκατοντάδες άλλα σπίτια στη γειτονιά μου, κι ας είναι αδύνατον να το υποπτευθεί ο περαστικός, που κινείται στο επίπεδο των ξεκοιλιασμένων πεζοδρομίων, μαχόμενος με το ζόφο των καταναλωτικών μας υπολειμμάτων και τις χρυσοπασπαλισμένες ασκήμιες της μικροαστικής μας μιζέριας. Ο ανελκυστήρας (το ασανσέρ της πολυκατοικίας) παίζει το ρόλο τού από μηχανής θεού. Με βγάζει από το επίπεδο του δράματος, με πάει απέναντί της.

Η ύπαρξή μου συνδέεται με αυτό το εμβληματικό «άκρον της πόλεως» από την παραμονή της επίσημης λήξης του Εμφύλιου (γεννήθηκα τέλη Αυγούστου του 1949). Οποιαδήποτε λοιπόν απόπειρα να αναφερθώ στην κοινή ζωή μας θα έπαιρνε διαστάσεις αυτοβιογραφίας.

Όσο περνούν όμως τα χρόνια, συνειδητοποιώ ότι η καθημερινή θέαση είναι μία εξαιρετικά γόνιμη λειτουργία. Καταρχήν, διέλυσε και τα τελευταία κατάλοιπα της εγκεφαλικής προσέγγισης κι έτσι δεν δίνω δεκάρα για τα επιτεύγματα που την καθιστούν κορυφαίο μνημείο της ανθρωπότητας. Δεν τα αμφισβητώ. Αντίθετα. Τα θεωρώ απολύτως σεβαστά και δεδομένα, αλλά ούτε καν τα σκέφτομαι, γιατί, καθώς δουλεύουν υποσυνείδητα οι ανεξιχνίαστοι μηχανισμοί της μνήμης, εξασθενίζουν το ασκημένο και καλά εκπαιδευμένο μνημονικό. Η γνώση αντικαθίσταται από βιώματα και αναμνήσεις.

Ο Μωρίς Μπεζάρ και τα «Μπαλέτα του 20ού αιώνα», μυσταγωγία στο Ηρώδειο· καλοκαίρι άγριας εφηβείας στα βραχάκια· ο γέροντας Πάμπλο Καζάλς· Ο νεότερος Νουρέγιεφ. Κι ύστερα, ολονυκτίες με τις παρέες που δεν είχαν δοκιμάσει ακόμα ούτε τον έρωτα ούτε τη χούντα.

Παραμύθια του παππού για τον οικουρό όφη, τον Ερεχθέα - το σπιτόφιδο της Αθήνας ήταν ο πιο αγαπημένος συγγενής μας, κι εμείς «γκάγκαροι», μαύρη Αρβανιτιά, αγύριστα κεφάλια, η ψυχή και η εργατική δύναμη της πόλης στα χρόνια της κατοχής των Φλωρεντίνων και των Οθωμανών. Τότε, οι κατακτητές κατοικούσαν πάνω. *Εμείς*, από τον καιρό του Κόδρου, κάτω. Πάνω έμειναν οι θεοί και τα σύμβολα. Εγκαταλείψαμε τους θεούς, εκμεταλλευτήκαμε τα σύμβολα, τα κατασπαράξαμε. Δυο τρελόπαιδα κατέβασαν τη σημαία της ναζιστικής Γερμανίας και ξαναέδωσαν στο βράχο το ιερό του νόημα.

Αμέτρητα σκαρφαλώματα με τουριστικές ομάδες, από τότε που άρχισα να ξεναγώ, για να ζήσω, μέχρι την ώρα που, για να ζήσω, έπαψα να ξεναγώ. Δεν ξαναπέρασα ποτέ την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου.

Φοβάμαι τους ανθρώπους όταν γίνονται τουρίστες. Τους βλέπω σαν άρπαγες.

Φοβάμαι τους ανθρώπους όταν γίνονται αρχαιολόγοι. Τους βλέπω σαν γιατρούς που έβαλαν τη μάνα μου στην εντατική και δεν μου επιτρέπουν να την πλησιάσω. Ό,τι της συμβαίνει πρέπει να το μαθαίνω από αυτούς. Το σώμα της ανήκει στην απόλυτη δικαιοδοσία τους. Τη βλέπω από απόσταση.

Μου αρέσει που είναι ταυτόχρονα και θηλυκού και αρσενικού γένους (για ορισμένους είναι κυρίως γένους ουδέτερου, «το μνημείο», μα δεν τους ξεσυνερίζομαι).

Είναι η μόνη σταθερή, στέρεα και ζωντανή αναφορά μου σε αυτήν την πόλη (σταθερή, γιατί υπάρχουν και οι νεραντζιές, αλλά επανέρχονται μόνον κάθε άνοιξη).

Την αντικρίζω από απόσταση, αλλά μοιράζομαι μαζί της τη ζωή μου, τουλάχιστον τον αθηναϊκό μου βίο. Κάθε μέρα. Κάθε ώρα. Αυτή είναι πάντα εδώ, μα δεν είναι ποτέ ίδια. Σαν τη θάλασσα αλλάζει χρώματα. Οι όγκοι μεταβάλλονται από τη μια στιγμή στην άλλη. Οι νοτιάδες την απομακρύνουν, οι ανεβασμένοι ρύποι εξουθενώνουν την όψη της, οι δύσεις την πυρπολούν, το ξημέρωμα τη ροδίζει. Τρέχουν τα σύννεφα γύρω της, σκουραίνει, καταπίνει τον Παρθενώνα. Μαζί της αντιλαμβάνομαι τις κλιματολογικές διακυμάνσεις, την εναλλαγή των εποχών. Κι όταν φυσήξει βοριαδάκι, και καθαρίσει η ατμόσφαιρα, ο βράχος έρχεται κοντά μου.

Επεμβαίνει ευεργετικά στην καθημερινότητά μου. Διανθίζει τις ημέρες, εμψυχώνει τις νύχτες, κρατά τις αισθήσεις μου σε εγρήγορση. Με συντροφεύει, με παρηγορεί, καταπραΰνει την απόγνωση, με συνδέει με τη μητριά πόλη και με ξανακάνει μέλος μιας κοινότητας με την οποία οι δεσμοί έχουν σχεδόν εκμηδενιστεί.

Πώς να διαχειριστούμε εμείς οι προνομιούχοι, συλλογικά, αυτό το ύψιστο προνόμιο;